

عنوان مقاله:

تحلیل اکتشافی داده های فضایی ازدواج در نواحی روستایی ایران

محل انتشار:

پژوهش های جغرافیای انسانی، دوره 47، شماره 2 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

حسنعلی فرجی سبکبار - دانشیار دانشکده جغرافیا، قطب جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

منصور رضاعلی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه تربیت مدرس

محمد علی صادقی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه شهید بهشتی

مهرانگیز رضایی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

ازدواج، یکی از وقایع حیاتی در هر جامعه محسوب می شود که اثری مستقیم بر ساخت، ترکیب و تحول های جمعیتی آن سرزمین دارد. شناخت الگوهای فضایی ازدواج، به برنامه ریزی فضایی و پایش تحول های آتی سرزمین کمک می کند. سوال محوری پژوهش این است که الگوهای فضایی ازدواج در ایران چیست و از چه روندهایی تبعیت می کند. برای انجام پژوهش از روش اکتشافی داده های مکانی استفاده شده است. تحلیل اکتشافی داده های فضایی، بسط تحلیل داده های اکتشافی بر داده های فضایی است. اهداف ESDA بیشتر توصیفی است تا اثباتی و به دنبال کشف و شناسایی الگوهای فضایی است. برای شناخت الگوها و روندهای فضایی با کمک آمار فضایی، میانگین متحرک فضایی و روندهای فضایی محاسبه و تبدیل به نقشه شده است. میانگین متحرک فضایی، برگرفته از سری های زمانی است و به کمک ماتریس وزن جغرافیایی محاسبه می شود. یافته های پژوهش، نابرابری های فضایی در الگوی ازدواج را در نواحی روستایی کشور نشان می دهد. روندهای فضایی، از سلسله مراتب فضایی تاثیر می پذیرند. در نمونه های با رتبه کوچک $k=6$ روندهای عمومی وجود ندارد و با افزایش مقدار k (تعداد همسایه های هر واحد فضایی)، الگوی روندهای فضایی تغییر می کنند؛ بدین ترتیب که ابتدا روندهای محلی پیدا می شوند و سپس به روندهای عمومی تبدیل می شوند. بررسی نقشه های جغرافیایی جمعیت دارای همسر نواحی روستایی ایران نشان می دهد که این الگوها تصادفی نیستند؛ بلکه از نظم و الگوی فضایی خاصی تبعیت می کنند. نقشه های الگوهای فضایی جمعیت دارای همسر در سطح استان نشان می دهد که بخش های مرکزی و شمالی کشور، بالاترین نسبت جمعیت ده ساله و بیشتر دارای همسر را به خود اختصاص می دهند، اما در بخش جنوبی کشور، این نسبت پایین است.

کلمات کلیدی:

آمار فضایی، تحلیل اکتشافی داده های مکانی، جغرافیای ازدواج، روند فضایی، وضعیت ازدواج

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1799465>

